

blev Varemangelen større, end den var i Forvejen. Man var altsaa, naar man skulde fastsætte Maksimalpriser, tvunget af Forholdene til at tage Hensyn til den dyreste Produktion, med andre Ord, det blev den dyreste Produktion, der blev prisbestemende. Men naar det gaar saaledes til, kan enhver forstaa, at Systemet ikke er et System, der kan føre til Nedgang i Priserne; det var det, vi saa i 1919.

Naar nu det ærede Medlem Hr. Rode ogsaa ved denne Finanslovbehandling har talt om Prisniveauet i Begyndelsen af 1919, er det i og for sig naturligt, at det ærede Medlems Tanker vender tilbage til den Ting; thi det var paa det Tidspunkt, det ærede Medlem stod paa sin Lykkes højeste Tinde — man kan næsten sige, han stod under lignende Forhold, som da Napoleon gik over Alperne ind mod Ruslands Snemarker. Og det er ganske naturligt, at det gaar det ærede Medlem saaledes, som det gik Jens Baggesen, at han maa sige: „Tid naar jeg denne tænker, Taarer trille, og derfor tænker jeg den mangan Gang“. Det er ganske naturligt, at det ærede Medlem Hr. Rodes Tanker ofte vender tilbage til Forholdet i Begyndelsen af 1919. Men naar det ærede Medlem henleder vor Opmærksomhed paa dette Forhold, er det saa ikke naturligt, at vi ogsaa tager det frem til Undersøgelse og ser, om det nu ogsaa er rigtigt, at det Prisniveau, vi havde i Begyndelsen af 1919, var et Prisniveau, der var lykkeligt for vort Samfund.

Det er paa Forhaand ikke just indlysende, at det er saaledes. Naar man husker paa, at vi i Januar 1919 havde en Arbejdsløshed paa 77 000, i Februar paa 75 000, saa er det ikke paa Forhaand givet, at just de økonomiske Forhold har været for vort Samfund særlig lykkelige. Men jeg tror ogsaa, at hvis ærede Medlemmer vil undersøge, som jeg har gjort, de Priser, der var Resultatet af den Politik, Indenrigsminister Rode førte, kan man umuligt naa til den Opfattelse, at det var et gunstigt System. Jeg skal f. Eks. nævne, at naar man i denne Tid taler saa stærkt om de ganske urimelige Handelsavancer, særlig Detailhandlerstandens, skulde man fra to Sider i dette høje Ting være meget forsigtig med at rette en saadan Beprejdelse mod Detailhandlerstanden. Man bør nemlig huske paa, at der i 1919 gennemførtes saadanne Foranstaltninger som, at man sagde til en Grosserer i Skotøj: Nu er det lovligt for dig at tage en Avance paa $16\frac{2}{3}$ pCt., og sagde til samtlige Skomagere i Danmark: Nu er det lovligt for jer at tage en Avance paa højst

30 pCt. Og vi havde netop i Begyndelsen af 1919 det Forhold, at den Pris, der af Bagerne betales for Rug fra Statens Lagre, var 6 Kr. 35 Ø. pr. 100 kg — den laveste Rugpris, vi nogen Sinde har set i Danmark —, og samtidig kostede et 8 Punds Rugbrød lidt over eller lidt under 70 Ø. Naar man den Gang gjorde det lovligt, at Bagerne kunde have en saa ganske urimelig Fortjeneste, som var Resultatet af de Priser, Indenrigsministeriet den Gang fastsatte, og naar Forholdet var det, at en Detailhandler i 1919 skulde betale for groft Rugmel, naar han købte det i Sække, 8 Kr. 60 Ø. for 100 kg, men han havde Lov til, naar han solgte det i Detail, at tage 14 Kr., altsaa en Fortjeneste paa ca. 6 Ø. pr. kg — procentvis en saa urimelig Fortjeneste, at Detailhandlerne aldrig har drømt om at opnaa en saadan —, da skal man være forsigtig med at tale om, at Detailhandlerne i Øjeblikket har ganske urimelige Fortjenester.

Det er noget, man skal se paa, naar man vil bedømme de økonomiske Kaar, der var Resultatet af den Politik, som blev ført af Indenrigsminister Rode i 1918—19. Saa skal man se paa de Avancer, som Importørerne havde herhjemme, og som netop var gjort lovlige ved det System, man havde sat i Værk, og paa de Produktionsfortjenester, man havde i 1919. Hvis man nu i Finanstidende ser tilbage paa de Generalforsamlinger, der blev holdt i vore Aktieselskaber i 1918 og 1919, og ser paa de 25—30, ja, 35 pCt., som Udbyttet udgjorde i 1917, 1918 og 1919, saa kan enhver forstaa, at alene Tilstedeværelsen af et saa urimelig højt Udbytte er et soleklart Bevis for, at Statens Myndigheder ikke har været i Stand til ved Prisregulering at hindre en urimelig og for Samfundet skadelig Produktionsfortjeneste. Derfor kan man, naar man ser, hvad man den Gang naaede til, kun komme til den Opfattelse, at det er ganske umuligt, at vi igen skal ind paa den Vej. Naar det ærede Medlem Hr. Rode i Fjor ved Finanslovens første Behandling tilbød at være Vejviser, hvis der var noget, som var vanskeligt for den nuværende Regering, saa siger jeg for mit Vedkommende: Gud fri os for den Slags Vejvisere; for der er ingen Tvivl om, at hvis det ærede Medlem Hr. Rode igen skulde til at være Vejviser, er det de gamle Veje, han ønsker at slaa ind paa — men efter min Opfattelse er det aldeles ikke Veje, der fører til for Samfundet gunstige Vilkaar og Forhold.

Men heldigvis er der ogsaa en anden Vej, en gammelkendt Vej, man kan godt sige, det er en gammel Kongevej — det